

České a československé právní dějiny

Ladislav Vojáček

Stát v konstituční éře

– periodizace vývoje 1848 – 1918

Základní periodizace

1. Stát a právo na území České republiky do roku 1620
2. Stát a právo v období habsburského absolutismu (1620 – 1848)
3. Stát a právo v konstituční éře habsburské monarchie (1848 – 1918)

Stát a právo v konstituční éře habsburské monarchie (1848 – 1918)

1. Revoluce let 1848 – 1849
2. Bachovský absolutismus
3. Obnovení konstitučního režimu
4. Rakousko-uherský dualismus

Revoluce 1848 – 1849

- téměř celoevropský rozměr
 - protifeudální
 - demokratická
 - národní

Hlavní události celorakouského významu

- povstání ve Vídni
- Bratislavská březnová ústava: dualizace říše (personální unie)
- Dubnová/aprílová (Pillersdorfova) ústava
- Konstituanta (**Kroměřížský sněm**)
- **zrušení roboty** (H. Kudlich)
- **císař** František Josef I.
- kroměřížský ústavní návrh
- březnová (**Stadionova**) ústava

„Osvoboditel rolníků“
Hans Kudlich
(1823 – 1917)

Kudlich.

Zrušení roboty

Mým milým národům!

Prácheň, dne 21. listopadu, 1848. Mějte všichni vědomí, že jsem se rozhodl, že se má být osvobozeno, a že každý národ má právo být svobodným. Proto jsem se rozhodl, že se má být osvobozeno, a že každý národ má právo být svobodným.

Je třeba, aby každý národ měl právo být svobodným, a že každý národ má právo být svobodným. Proto jsem se rozhodl, že se má být osvobozeno, a že každý národ má právo být svobodným.

Chci vám sdělit, že jsem se rozhodl, že se má být osvobozeno, a že každý národ má právo být svobodným. Proto jsem se rozhodl, že se má být osvobozeno, a že každý národ má právo být svobodným.

Mám vám sdělit, že jsem se rozhodl, že se má být osvobozeno, a že každý národ má právo být svobodným. Proto jsem se rozhodl, že se má být osvobozeno, a že každý národ má právo být svobodným.

21. listopadu 1848.

Ferdinand.

Beffenberg.

Revoluce v Čechách

- schůze ve Svatováclavských lázních
- kabinetní list z 8. dubna
- Národní výbor
- národnostní konflikt
 - **Psaní do Frankfurtu** (austroslavismus)
- Slovanský sjezd a **pražské povstání**

Pražské bouře po
Slovanském sjezdu

František Palacký

Vývoj na Moravě

- stavovský sněm
- volený sněm
- zrušení roboty
- zemská ústava
 - odpor proti státoprávnímu spojení s Českým královstvím

Bachovský absolutismus (1849 – 1860)

- Silvestrovské patenty 1851
- absolutistický, centralizující režim
- úsilí o ekonomický rozvoj
- efektivnější státní správa
- nové zákony

Alexandr Bach

Zákonodárství bachovského absolutismu

- série trestněprávních zákonů
- předpisy na podporu podnikání
 - směnečný patent 1850
 - úprava poměrů na venkově
 - horní zákon 1854
 - živnostenský řád 1859
- spolkový patent 1852
- reorganizace územní správy
- konkordát 1855 ad.

Obnovení konstitučního režimu

- rozmnožená říšská rada
- Říjnový diplom 1860
- únorová (Schmerlingova) ústava 1861
- národní hnutí

Dualizace říše

- rakousko-uherské vyrovnání
 - personální unie s prvky reálné, příp. reálná unie
- Předlitavsko – Zalitavsko
- prosincová/decembrová ústava 1867
- Uherská ústava
- české národní hnutí

Společné orgány pro celou říši

- panovník
(dědičný, politicky neodpovědný, i podíl na zákonodárství)
- tři ministerstva
(zahraničí, vojenství, financí)
- tzv. Delegace
(zástupci uherského sněmu a říšské rady)